

Placówka "Estezet"
L.dz. 1137 /44
New York 2.XI.44.
Działalność Poselstwa
sowieckiego w Urugwaju.
Zr. Plac. Salvador
inf. Norkus.

KW. 28 XI 44

1137

Szef Oddz. Inf. Wyw. Szt. N.W.
/ przez Szefa Wydz. Wyw./

Melduję, że stosunki Poselstwa Sowieckiego w Montevideo z obywatelami nowych Republik Sowieckich utrzymywane są za pośrednictwem kierownika Wydziału Konsularnego Walentyna RIABOW'a, któremu powierzone zostało również zadanie nawiązania i podtrzymania stosunków kulturalnych z przedstawicielami różnych narodowości na terenie Urugwaju.

Polacy w Urugwaju nie posiadają liczniejszych organizacji. Jedynie KOWALEWSKI Stanisław, autor gwałtownego artykułu, skierowanego przeciw Rządowi Polskiemu, na łamach "Union Eslava" /Jedność Słowiańska/ na początku b.r., reprezentuje dla W. Riabowa najwyższy autorytet w sprawach polskich.

Łotysze i estończycy nie posiadają żadnej organizacji komunistycznej ani na terenie Argentyny ani w Urugwaju. Jedynie niektórzy emigranci łotewscy i estońscy wyznania mojżeszowego i prawosławnego - utrzymują stosunki z Poselstwem Sowieckim w Montevideo.

Litwini prawie całkowicie wypełnili program ostatnio zorganizowanego koncertu na rzecz Czerwonego Krzyża Sowieckiego; na koncercie tym obecny był cały personel Poselstwa Sow. Wystąpiła na nim p. Paula YARMULOVICH, litwinka, zaproszona przez grono pań rosyjskich w Montevideo, za co otrzymała swe honorarium.

Zarówno "Club Cultural Lituaniano" w Urugwaju, jak i dziennik komunistyczny "Darbas" /który obecnie otrzymuje telegraficzne artykuły bezpośrednio z "Press Wireless Uruguay"/ z Kowna i Wilna, w języku angielskim, stanowiące propagandę komunistyczną/, oraz oddział urugwajski "Litewskiego Teatru Ludowego" i p. Stanisław STABINSKAS - utrzymują bliższe stosunki z Poselstwem Sowieckim, za pośrednictwem p. Riabowa.

"Darbas" głosi otwarcie, że obecnie nie ma co i marzyć o niepodległości litewskiej, bowiem istnieje nowa Republika Sowiecka Litewska i tylko tyle...

W Buenos Aires założono t.zw. "Zjednoczenie Wolnej Litwy" /Lietuvos Laisves Sajunga/, która działa potajemnie, wypowiadając się jedynie na łamach "Darbas" w Montevideo - pod pseudonimami. Zebrano ostatnio ok. 5.000 pez. arg. na cele pomocy dla litwinów, zrujnowanych na skutek działań wojennych. Jednakże, jak twierdzą ofiarodawcy, znający przywódców litewskich z pod znaku "Zjednoczenia", - kwota ta zostanie doręczona Poselstwu Sowieckiemu - do jego wyłącznej dyspozycji.

Wobec tego, że komuniści litewscy w BAires

nie posiadają własnego organu prasowego i nie mogą uzyskać pozwoleń od policji argentyńskiej na organizowanie zabaw, - przyłączają się do ukraińców i białorusinów, z którymi łącznie organizują zabawy i tańce na wyspach Ibicuy, oddalonych o dwie godziny jazdy statkiem od Tigre /30 klm. od BAires/.

Tam organizowane są owe zabawy przez braci CZERNIEWSKICH /studentów/, ANDRIJEWSKIEGO i in., przytem - prócz zysków materialnych, jakie przynoszą owe zebrania towarzyskie - odbywają się tajne zebrania partyjne, wydawane są instrukcje i rozpowszechniane są depesze, odbijane na powielaczu, otrzymywane z Press Wireless Uruguay.

W okresie zimowym zorganizowano wiele owych zabaw tanecznych, obecnie istnieje projekt zbierania się dwa lub trzy razy w miesiącu, aby w ten sposób utrzymać łączność i kontakt pomiędzy przywódcami komunistów ukraińskich, białoruskich, polskich i litewskich. Anonse i zapowiedzi tych zabaw drukowane są po hiszpańsku, by władze argent. nie zorientowały się, o co właściwie chodzi i jaki jest prawdziwy cel tych zebrań "towarzyskich".

Według ostatnio wydanych przez Poselstwo Sowieckie w Montevideo zarządzeń - osoby pragnące nabyć obywatelstwo sowieckie winny bezpośrednio zwracać się do Poselstwa Sowieckiego w Urugwaju - zamiast, jak dotąd, do Ambasady Sowieckiej w Waszyngtonie.

Wielu już ukraińców udało się z BAires do Montevideo w celu zamiany swych paszportów polskich na sowieckie. Załatwiał ich sekretarz Poselstwa, RIABOW, wyjaśniając, iż Poselstwo oczekuje na nadesłanie archiwum z Waszyngtonu, poczem dopiero paszporty wydawane będą w Montevideo, przytem - według zarządzeń sowieckich - osoby, ubiegające się o obywatelstwo sowieckie, muszą się zwracać do Poselstwa osobiście, sprawy bowiem tego rodzaju nie mogą być załatwiane przez pocztę, jedynie w wypadkach zupełnie wyjątkowych.

Kierownik Placówki

Maracz

Maracz